

Guru i Učenik

Buđenje duhovne vizije

Kadamba Kanana Swami

**Kadamba
Foundation**

Guru & Učenik

Buđenje duhovne vizije

Kadamba Kanana Swami

1.izdanje: xxx primjeraka
Tiskano u: xxxxxxxxxx, lipanj 2024.

Dizajn: Ambhoda devi dasi
Prijevod: Dhamesvari devi dasi
Lektura: Nitya-kisori devi dasi
Korektura: Ananda Vrindavan devi dasi
Naslovnica i prijelom: Uddhava dasa

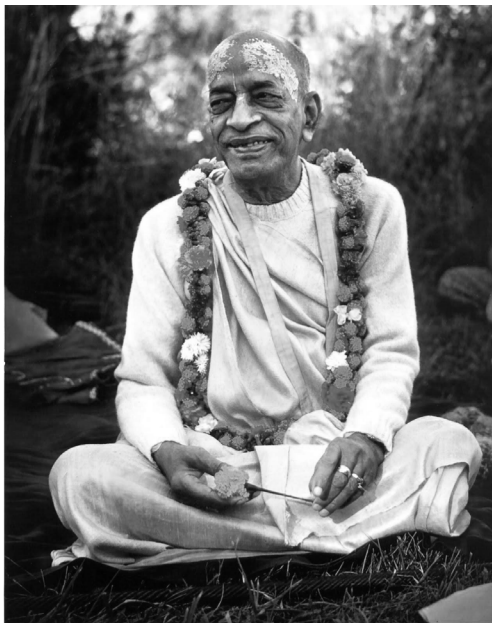
Email: info@kadambafoundation.com

Website: kadambafoundation.com

Copyright © 2024 Kadamba Foundation –
Amsterdam, The Netherlands

Citati iz knjiga, predavanja, pisama i razgovora
Njegove Božanske Milosti A.C. Bhaktivedante Swamija
Prabhupade

© 2023 The Bhaktivedanta Book Trust International,
korišteni uz dozvolu.

Posveta

Za zadovoljstvo Srila Prabhupada
kome sam vječno zahvalan.

Pregled sadržaja

Uvod.....1

Prabhupāda 3

Spasonosna milost 4

Proučavanje njegovih knjiga 8

Prabhupādinih učenja10

Slijedenje regulativnih načela 11

Potreba za duhovnim učiteljem13

Elementi odnosa između gurua i uče-

nika17

Uvijek svjež.....17

Krišna u središtu18

Pokazuje nam naš potencijal..... 20

Rađanje plodova.....21

Usvajanje kroz spoznaju21

Prešutne upute 23

Važna meditacija 24

Najveće blago..... 24

Dragocjeni trenuci..... 25

Nevjerojatni blagoslovi 25

Prepuštanje malim stvarima 26

Poseban napor 26

Učenikova odanost 27

Guru i učenik: Buđenje duhovne vizije

Slijedenje raspoloženja gurua	29
Njegovo smo vlasništvo!	30
Pružanje inspiracije.....	32
Naš dobronamjernik	32
Via medium	33
Složen odnos.....	35
Promjena svjesnosti	36
Uzajamni odnos.....	37
Čvrsto prijateljstvo	38
Učenikova inicijativa	39
Predani sluga	39
Guru je jedan	40
Guru ima zasluge kod Krišne	41
Utemeljen do Krišninih stopala	42
Odnos koji se razvija	43
Vizija za učenike	47
Jaki pojedinci	47
Obiteljski duh	53
Postavimo Krišnu na prvo mjesto.....	62
Posvećenost predanom služenju.....	67
Posebna zamolba.....	72
O autoru	75

Uvod

Zbog stalnog traganja za savršenim odnosom, snažno smo se vezali za ljude i stvari u materijalnom svijetu, vjerujući da će nam oni donijeti sreću. Međutim, ove su vezanosti privremene i završavaju patnjom. Istinske su veze vječne i donose vječnu sreću. Oni koji uistinu mare za nas žele naše krajnje ispunjenje u iskrenim vezama i štite nas od površne 'sreće' koju možemo naći u prolaznim vezama.

Guru koji nas povezuje s Vrhovnom Apolutnom Istinom naš je najveći dobročinitelj, jer njegova je jedina želja da nas vidi pravilno utemeljene u našem istinskom identitetu, kao sluge Gospodina i Njegovih *bhakta*. S tim u vezi, padaju bezbrojne maske, a naše izvorno i radosno *ja* izranja na površinu.

Dakle, osim što nam guru otkriva tko smo uistinu, on nas zauvijek prati tijekom našeg putovanja u materijalnom svijetu i izvan njega.

Guru i učenik: Buđenje duhovne vizije

Ovo putovanje s duhovnim učiteljem vjeronom učeniku daje duhovno nadahnuće i preobrazbu. Slijedenjem njegovih uputa budi se duhovna vizija učenika i otvara mu se svijet mogućnosti koji nikada ranije nije zamišljao.

U *śāstrama* piše:

*om ajñāna-timirāndhasya
jñānāñjana-śalākayā
cakṣur unmīlitam̐ yena
tasmai śrī-gurave nama*

Gautamīya-tantra

[navedeno u: *Śrīmad-Bhāgavatam* 8.1.11, smisao]

„Odajem ponizno poštovanje svom duhovnom učitelju koji mi je bakljom znanja otvorio oči, zaslijepljene tamom neznanja.”

Prabhupāda

Spasonosna milost

Śrīla Prabhupāda je osnivač našeg pokreta, *ācārya*, i tako je uvijek guru svih njegovih članova. Neki možda imaju odnos sa Śrīla Prabhupādom služeći njegova slugu – ne isključujući Śrīla Prabhupādu, već kako bi poboljšali odnos s njim.

Brahmananda je rekao o Prabhupādi kada ga je netko upitao: „Prvi dani s Prabhupādom bili su vrlo intimni, a kasnije je pokret narastao. Osjećate li da se nešto promijenilo u Vašem odnosu s Prabhupādom?”

Brahmananda je odgovorio: „Znate, kada ste dijete, vaš otac je vaš otac. A kada odrastete, vaš je otac i dalje vaš otac. Ništa se ne mijenja. I dalje je sve isto!”

Novinar je tada rekao: „Vidim da prihvaćate Śrīla Prabhupādu kao Boga!”

Brahmananda je na to odgovorio: „O ne, to bi bilo pogrešno! Napravio sam tu grešku 1970.g. misleći da je Prabhupāda Bog. Prabhupāda nije Bog – on je jednako dobar kao Bog! Ali ovih dana mislim da je Prabhupāda bolji od Boga jer je došao u *Lower-East Side** da me spasi!” Tada je Brahmananda zaplakao.

To je svakako bilo nešto što mi je dirnulo srce! Pomislio sam: „Tako je! To je položaj svih nas.”

Činjenica je da smo mi ovdje zbog Śrila Prabhupādine neograničene samilosti. Prabhupāda je svima nama, robovima čula, koji lutamo u tami Kali-yuge, došao iz drugog svijeta, čistog i duhovnog, gdje se Gospodin pojavljuje u prelijepom obliku savijenom na tri mjesta, glave ukrašene paunovim perima, lotosolikih očiju, s bezbrojnim divnim osobinama. Kako bi ga netko uistinu mogao razumjeti?

*tradicionalno useljenička i radnička četvrt New Yorka. 5

Prabhupāda je bio autentičan, Prabhupāda je bio iskren, Prabhupāda je volio Krišnu, Prabhupāda je vidio Krišnu, i zato što je Prabhupāda rekao: “Bog je plav,” On je plav! Toliko jednostavno! Prabhupāda je živi dokaz svjesnosti Krišne, dokaz da sve djeluje. Prabhupāda nije samo naša inspiracija, nije samo izvor naše vjere, već je Prabhupāda i naše sidro.

Kad god sumnjamo, Prabhupāda je sidro, naša spasonosna milost dok plivamo na valovima naše individualne prirode. Prabhupāda je sigurno tlo kome se uvijek vraćamo. Vjerujemo mu zbog osobe kakva je bio, zbog njegovih učenja, i znamo da ćemo u njegovim učenjima naći odgovore, pronaći ćemo osnovu naše svjesnosti Krišne. Tu se vraćamo sigurnoj vezi s Krišnom. Srećemo ga u svemu što je ostavio – srećemo ga u njegovim *bhaktama*, srećemo ga u njegovim knjigama, srećemo ga u njegovim uputama itd.

Prabhupāda nam je dao sve – način života, zadatke koji treba dovršiti, misiju koju treba ispuniti. Dao nam je viziju o tome kakav bi svijet trebao biti, koja je naša dužnost u ovom sadašnjem dobu svađe i licemjerja.

Saznajmo zato što više o tome tko je Śrīla Prabhupāda, što je htio, što je rekao i što bi Śrīla Prabhupāda zaista volio. Sve će to biti spasonosna milost za nas!

Ljubav znači ostaviti svoje zamisli po strani zbog nekog drugog. Kada nekoga volimo, zanemarit ćemo svoje interese i jednostavno pokušati ugoditi toj osobi, radeći samo ono što ona želi. Dakle, naša ljubav prema Prabhupādi mora pokazati do koje smo mjere spremni ostaviti svoj plan po strani i prihvatiti njegov.

Proučavanje njegovih knjiga

Trebali bismo čitati Prabhupādine knjige, shvaćajući da je u njima sadržana sva suština, i temeljito ih proučavati.

Prabhupādine su knjige jezgra naših života. Danas ima jako puno knjiga, svi pišu knjige. Iz nekih možemo puno naučiti i proširiti razumijevanje. Ipak, imam sljedeću usporedbu: „*Bhagavad-gītā*, *Nektar predanosti*, *Śrīmad-Bhāgavatam* i *Caitanya-caritāmṛta*, naše četiri glavne knjige, one su poput riže, dala, sabjija i chatatija, a ove su druge knjige kao chutney.“

Dakle, malo *chutneyja* je fino. Želimo chutney, stoga čitamo nešto novo, nešto što je drugačijeg okusa, što je zanimljivo. No u osnovi, naša glavna prehrana jesu – riža, *dal*, *sabji* i *chapati*. Ako jedete samo *chutney*, nećete biti jako zdravi!

Kada počnemo čitati Śrīla Prabhupādine knjige i komentare, doživljavamo veliko olakšanje. Svaka riječ je blagoslov, svaka riječ je *sarva maṅgalam*, svaka riječ je povoljna! Nađemo li nešto u Prabhupādinu *Bhāgavatam* što nam se ne sviđa, onda znamo da je u nama nedostatak, jer *Bhāgavatam* nema grešaka.

Bhāgavatam je amala purāṇa – besprije-korna purāṇa.

K tome, Śrīla Prabhupādini su komentari važniji i od samog teksta, jer nam otvaraju vrata teksta. Dakle, ove transcendentalne knjige su naše utočište jer nam pružaju olakšanje od materijalnog postojanja, i trebamo duboko uroniti u njih.

Prabhupāda je zamolio sve svoje učenike da mu pomognu u tiskanju, izdavanju i distribuciji njegovih knjiga, kako bi filozofi, znanstvenici, religiozni ljudi i ljudi širom svijeta imali koristi od čitanja transcendentalne literature. Postoji jako puno ljudi koji žude za nečim duhovnim i koji traže dublji smisao života. Samo jedan *bhakta* koji zakorači u nečiji život s knjigom može potpuno promijeniti sudbinu te osobe. Samo jedna knjiga čini veliku razliku!

Prabhupādinih učenja

Čisti *bhakta*, Śrīla Prabhupāda, uči nas kako da postepeno dođemo do razine nesebičnog služenja, koje se može ponuditi samo Svevišnjem Gospodinu. Jedini blagoslov koji trebamo tražiti od Gospodina jest: „Molim Te da nikada ne odustanem od Tvoje službe.“ Mi ne služimo da bismo tražili nešto drugo – služba sama po sebi je najbolja, bolja od bilo čega

drugog. Predano je služenje ono što želimo. Ne služimo jer želimo nešto drugo. Ne, najbolja stvar u našem životu jest ova služba za Krišnu. To je ono čemu nas Śrīla Prabhupāda uči.

Osim toga, istaknuo je uzvišeni proces pjevanja svetih imena Gospodina kao najlakšu i najdjelotvorniju službu za Gospodina. Osim što će nas pjevanje Krišninih imena osloboditi rođenja i smrti, dat će nam i najvrjednije iskustvo – ljubav prema Bogu.

Slijedenje regulativnih načela

Jedan Prabhupādin brat po Bogu razgovarao je s markizom od Zetlanda, koji je pitao bi li on mogao postati *brāhmaṇa*. „Da, svakako!” bio je odgovor. „Sve što je potrebno jest da se odreknete zabranjenog seksa, jedenja mesa, intoksikacije i kockanja.”

„Nemoguće!” odgovorio je markiz.

Prisjećajući se toga, Prabhupāda je pomislio u sebi, „Nemoguće... ali hajde da ipak probam!” I uz svoju vjeru u Krišnu, gurua i Sveto Ime, nemoguće je postalo moguće.

Prabhupāda je koristio metaforu prometa za duhovni život i ta mi se metafora sviđa. Opisao je da smo na početku našeg duhovnog života poput vozača na putovanju u mračnim noćnim satima, potpuno usredotočeni na bijele linije na putu. To su bijele linije regulativnih načela, i poput prometnih pravila, one nas reguliraju i pomažu nam da se ne sudarimo ili zaletimo u nešto.

Dok nastavljamo s vožnjom, svjetlost sunca uzdiže se iznad horizonta i počinje nam otkrivati puninu krajolika. Još uvijek držimo pogled na bijelim linijama, ali sada vidimo planine, rijeke i drveće. Slično tome, s vremenom se

naša svjesnost Krišne širi i sve više razmišljamo o Krišni, Njegovim osobinama, Njegovu imenu, ugledu i slavi. Kako napredujemo, regulativna načela ostaju, no više nisu naš isključivi fokus.

Zanimljivo je da regulativna načela ponekad smatramo ograničavajućim, no *Bhagavad-gītā* ih opisuje kao regulativna načela slobode jer nas oslobađaju od grešnih aktivnosti.

Śrīla Prabhupāda je mnogo puta rekao: „Slijedite li četiri regulativna načela i mantrate šesnaest krugova dnevno, na kraju života vratit ćete se Bogu. To jamčim!” Dakle, nastavljamo s nadom u riječi Śrīla Prabhupāde.

Potreba za duhovnim učiteljem

Netko je Śrīla Prabhupādu upitao: „Je li guru zaista potreban za duhovni život?“

Prabhupāda je odgovorio, „Naravno! Postoji li nešto što možete učiniti bez gurua? Za sve vam je potreban učitelj. Želite li postati stolar, morate učiti od stolara. Želite li biti automehaničar, morate učiti od automehaničara. Želite li postati profesor, morate učiti od profesora. Dakle, za sve vam je potreban učitelj, guru – netko od koga ćete učiti.”

Tako je i u duhovnom životu. Sami možemo naučiti malo i tek površno. Želimo li dublje znanje, moramo se raspitati kod duhovnog učitelja.

Stoga na neki način uložite trud u odnos s duhovnim učiteljem, jer to je tajna ovog pokreta. Čak i unutar čitave *sampradāye Gauḍīya Vaiṣṇava*, ISKCON se ističe po jednoj stvari – to je *guru-niṣṭhā*, duboko uvjerenje. A Śrīla Prabhupāda je taj koji se ističe po svojoj čvrstoj vjeri u gurua. Proučimo li povijest

Gauḍīya Maṭha Śrīla Bhaktisiddhānte Sarasvatīja Ṭhākure, oni su *guru-pūju* održavali samo jednom godišnje, a ne svakodnevno, kao što je to uspostavio Śrīla Prabhupāda. Dakle, vidimo da je Śrīla Prabhupāda sve uredio kako bi u središte našeg cjelokupnog duhovnog života stavio odnos između gurua i učenika. Śrīla Prabhupāda je često govorio: „Zašto mi se dogodilo ovo čudo? Imam toliko braće po Bogu, svi su visoko kvalificirani! Zašto se ovo čudo dogodilo meni? Mogu samo reći da je to zato što sam u potpunosti slijedio naredbu svog duhovnog učitelja!“

U završnim riječima *Caitanya-caritāmṛite*, Śrīla Prabhupāda piše da je Krišna prisutan u srcu kao *Paramātmā* zajedno sa svim Svojim pratiocima i *bhaktama*. Na ovaj je način i duhovni učitelj prisutan u srcu i uvijek nas vodi iznutra.

Guru i učenik: Buđenje duhovne vizije

Elementi odnosa između gurua i učenika

Uvijek svjež

Čak ni snagom dobre karme osoba ne može održati visoke standarde, ali milošću čistog *bhakte* to postaje moguće. I ta milost nije samo jednokratna, ona je neprekidna. Milost mora biti uvijek dostupna da bismo mogli uzeti utočište. Svaki dan treba ponuditi duhovnom učitelju. Iz dana u dan, uvijek svjež... odnos s duhovnim učiteljem uvijek je svjež, i naš je duhovni život također svjež, i tada možemo uzeti utočište *Bhagavad-gīte*.

Svaki dan započinjemo odavanjem poštovanja duhovnom učitelju. Odajemo poštovanje čim se probudimo da bismo se podsjetili: „Ovaj ću dan ponuditi svom duhovnom učitelju.“ I opet na kraju dana, odajemo poštovanje govoreći: „Žao mi je. To nije bila velika ponuda, ali pokušati ću se poboljšati sutra.“

Krišna u središtu

Kaže se da nam Krišna daje gurua, a guru Krišnu – to dvoje blisko je povezano. Krišna se očituje u tom odnosu. Stoga taj odnos nikada ne treba smatrati nevažnim, već treba shvatiti da je sve što se događa za našu vječnu dobrobit.

Od trenutka inicijacije i dalje ćemo voditi brigu o materijalnim stvarima, ali one postaju sekundarne. Sada interes duše dolazi u prvi plan, više nego ikada prije! Stoga inicijacija znači da u život moramo unijeti promjene.

U trenutku inicijacije, učenik predaje svoj život duhovnom učitelju, a zatim duhovni učitelj vraća život učeniku i kaže: „Sada ti ja dajem ovaj život i moraš ga dobro iskoristiti jer pripada meni.”

Svi sveti spisi kažu da je guru predstavnik Krišne. Krišna oslobađa učenika kroz gurua. Naravno, guru može privući Krišninu milost, ali na kraju je Krišna taj koji daje milost.

Śrīla Prabhupāda se molio Krišni za čitavu planetu, a zatim je od nas samo tražio da mantramo šesnaest krugova i slijedimo četiri regulativna načela. Śrīla Prabhupāda je otvorio prolaz kroz koji možemo ući u duhovni svijet. Ova 'ponuda od šesnaest krugova' vrlo je oskudna za Krišnu, ali zato što se Śrīla Prabhupāda molio, Krišna ju je prihvatio.

Pokazuje nam naš potencijal

Satsvarupa Maharaja jednom je prilikom rekao Śrīla Prabhupādi: „Śrīla Prabhupāda, ja sam jako nekvalificiran, samo sam... ja sam ništa!“

Prabhupāda je odgovorio: „Ne, nisi ti ništa. Ti si nešto, ali nisi ono što misliš da jesi!” Na taj će nam način duhovni učitelj otkriti tko smo mi uistinu. On će nam pokazati naš potencijal, a onda ćemo djelovati iznad svega što smo ikada mogli zamisliti!

Rađanje plodova

Čovjek može biti iznimno obrazovan u filozofiji i intelektualno sve valjano objasniti, no u srcu možda nije miran. Osjetila su toliko snažna da je čak i obrazovana osoba slaba i mora ulagati izniman trud. Ali kada osoba uzme utočište u uputama duhovnog učitelja, one počinju cvjetati u srcu i osoba je zaštićena – tada ovo znanje bogato rađa plodove.

Usvajanje kroz spoznaju

Rečeno je da transcendentalno znanje mora biti usvojeno kroz spoznaju. Ono se mora spoznati i provesti u djelo. To je posljedica slijeđenja uputa duhovnog učitelja, kao i traženja njegova utočišta i smjernica. Ne možemo tek tako očekivati da će nam ono uvijek biti doneseno na pladnju. U nedoumici se odmah moramo obratiti svom duhovnom učitelju za vodstvo. Kada je Śrī Caitanya Mahāprabhu pjevao sveto ime, došao je pred svog duhovnog učitelja i rekao „Kakvu si mi mantru dao? Ovo me pjevanje učinilo ludim!“

Duhovni je učitelj počeo skakati od velikog zadovoljstva i rekao je: „Predivno! Predivno! Predivno! Ti si vrlo sretan! Veoma si sretan! Ovo je vrlo rijetko, vrlo rijetko. To je zapravo svrha ovog pjevanja, da te učini ludim.“ Važno je primijetiti da je Śrī Caitanya Mahāprabhu,

kao učenik, uzimao utočište duhovnog učitelja i tražio usmjerenje. Nije samo čekao upute, već ih je aktivno tražio

Prešutne upute

Ponekad možemo imati osjećaj da nam duhovni učitelj zapravo ne daje puno uputa ili nam ne govori ništa posebno. To znači da on samo želi da činimo uobičajene stvari kao što su svakodnevno mantranje šesnaest krugova jape i slijeđenje četiri regulativna načela – izbjegavanje mesa, ribe i jaja, kockanja, intoksikacije i nedozvoljenog seksa. To znači da on želi da naučimo uobičajena načela propisane prakse za svakog *bhaktu*. On želi da ustajemo rano ujutro, po mogućnosti tijekom *brāhma-muhūrte*. On želi da proučavamo *Bhagavad-gītu* i *Śrimad-Bhāgavatam*. On

želi da budemo ljubazni i milostivi. On želi da poštujemo vaišnave i da svakog vaišnavu vidimo kao svog učitelja!

Važna meditacija

Na *magala-āratiju* shvaćamo da smo uhvaćeni u ovaj materijalni svijet, u razbuktalu šumsku vatru materijalnog postojanja i da samo milost duhovnog učitelja može ugasiti ovaj razbuktali šumski požar.

Najveće blago

Upute duhovnog učitelja su *śiromaṇi*, kao dragulji na kruni! Nosimo ih kao dragulj, kao veliko blago. Sve što je duhovni učitelj rekao uvijek treba shvatiti kao nešto vrlo važno.

Dragocjeni trenuci

Svaki trenutak s duhovnim učiteljem je dragocjen, čak i ako se naizgled ne događa mnogo ili se ne daju nikakve velike, značajne izjave. Trebali bi razmisliti: „Jesam li imao ispravan stav? Jesam li zaista zauzeo ispravan položaj učenika?” Učenik se mora u potpunosti staviti na raspolaganje kao sluga duhovnog učitelja.

Nevjerojatni blagoslovi

Kada je duhovni učitelj duboko zadovoljan u srcu, tada dobivamo njegove najveće blagoslove. Kada je duhovni učitelj istinski zadovoljan, onda je Krišna vrlo zadovoljan – milost će neminovno pljuštati na nas, i sve će biti čarobno. Dakle, moramo se uistinu potruditi i jednostavno ustrajati sve dok duhovni učitelj ne bude zaista zadovoljan.

Prepuštanje malim stvarima

Śrīla Prabhupāda je rekao da predaja znači, „predati se svim malim stvarima“. To nije samo jedna velika predaja: „Krišna, nudim ti svoj život!“

Mi možemo dati vrlo značajnu izjavu, ali u stvarnosti se ne predajemo u malim stvarima. Male stvari su važne! Stoga je služenje duhovnog učitelja više od nuđenja cvijeća ili mirisnog štapića. Duhovnog učitelja služimo svim svojim aktivnostima.

Poseban napor

Služenje duhovnog učitelja treba nadići učenikovo obožavanje do razine gdje zaista želimo zadovoljiti duhovnog učitelja. Kada je

Śrīla Prabhupāda dobio uputu od svog duhovnog učitelja da propovijeda na engleskom jeziku, to je tada shvaćeno kao propovijedanje u zemljama engleskog govornog područja. Međutim, Prabhupāda je uložio puno veći napor. Mogao je malo propovijedati samo u zapadnom svijetu, ali Prabhupāda je tu uputu proširio do maksimuma.

Ne samo da ju je proširio u jezičnom smislu – njegove su knjige prevedene s engleskog na više od sedamdeset svjetskih jezika – proširio ju je putujući diljem svijeta. Proširio ju je do konačnog shvaćanja da je njegova misija izbaviti čitav svijet. I sve je to učinio jednostavno na osnovu riječi: „Propovijedaj na engleskom jeziku.“ Dakle, gdje počinje i gdje završava odanost uputama duhovnog učitelja?

Učenikova odanost

Odanost je neophodna. Rečeno je da učenici trebaju biti potpuno odani, u potpunosti posvećeni duhovnom učitelju i usredotočeni na njega.

Učenik mora pokušati shvatiti da je duhovni učitelj osoba koja djeluje na vrlo visokoj, uzvišenoj razini, te da se razmatranja duhovnog učitelja odvijaju na daleko profinjenijem i uzvišenijem nivou od našeg. Naše se razmišljanje odvija na grubom nivou, ono se odvija u drukčijim raspoloženjima i na druge načine.

Osjećaji i misli duhovnog učitelja znatno su istančaniji od naših i zato se što je više moguće trebamo truditi da prepoznamo i razumijemo raspoloženje duhovnog učitelja. Raspoloženje duhovnog učitelja zbroj je načina na koji se on

ophodi i razmišlja. Ne radi se samo o načinu na koji govori, već i o tome kako djeluje. Stoga ne možemo samo slušati riječi duhovnog učitelja, već moramo vidjeti i kako duhovni učitelj djeluje.

Odan učenik pokušava upiti raspoložnje duhovnog učitelja, ne oponašanjem, već trudeći se razumjeti prirodu njegova raspoloženja. On se trudi razumjeti kako duhovni učitelj pokazuje *trṇād api sunīcena* (*Śikṣāṣṭakam 3*), kako u potpunosti pokazuje poniznost, kako pokazuje toleranciju, kako ukazuje poštovanje drugima i kako ispoljava vaišnavske osobine.

Slijedenje raspoloženja gurua

Što znači slijediti raspoloženje duhovnog učitelja? To znači da ono što je zaista važno duhovnom učitelju također treba biti od suštinske važnosti i za učenika. Ne treba-

mo postati kopije duhovnog učitelja – to je posljednja stvar koju želite. Ne radi se o tome da postanete potpuno isti.

Svi smo mi vječno jedinstvene osobnosti, sa svojim jedinstvenim prirodama i jedinstvenim odnosima s Krišnom. Svatko ima svoju jedinstvenu prirodu u služanju Krišne.

Možemo biti drugačiji, ali trebamo razumjeti da duhovni učitelj naglašava određene aspekte za povratak u duhovni svijet koji su važni za nas. Ne radi se o tome da želimo da im svi pristupe na isti način, jer imamo različitu prirodu, ali ipak, moramo uzeti u obzir sve što je važno duhovnom učitelju.

Njegovo smo vlasništvo!

U *Caitanya-caritāmṛti* pronalazimo zanimljiv opis. Kada je tijelo Sanātane Gosvāmīja u Jagannatha Puriu bilo onečišćeno ranama i Śrī Caitanya Mahāprabhu mu je dodirnuo tijelo grleći ga, Sanātana Gosvāmī je pomislio: „To je previše!“ Sanātana Gosvāmī je mislio da je najveći vrjeđatelj jer je dopustio da se to dogodi, i htio je napustiti tijelo. Ali Śrī Caitanya Mahāprabhu je ukazao na nešto: „Ne! Već si mi se predao, a to znači da si predao um, tijelo i riječi. Dakle, tvoje je tijelo sada moje vlasništvo, a ne tvoje.”

Istina je da smo svi vlasništvo Svevišnje Božanske Osobe. Duhovni se učitelj ponekad naziva poštarom, a ponekad glasnikom Svevišnje Božanske Osobe. Naravno, duhovni nas učitelj, u ime Krišne, također smatra svojom imovinom i može raditi s nama što poželi.

Pružanje inspiracije

Duhovni učitelj je svim sredstvima uključen u predano služenje i stoga je time duboko zaokupljen. Ova se zaokupljenost ponekad naziva *bhāva*. *Bhāva* je opisana kao duboka usredotočenost u zanosu služenja Krišne.

Onaj tko je tako duboko zaokupljen može i samim svojim prisustvom pružiti inspiraciju drugima. Rečeno je, kada je prisutna *chāyā bhāva*, odraz *bhāve*, ili kada se svijest čistog *bhakte* odražava na druge, da u njegovu prisustvu oni također odjednom razviju želju da služe Krišnu – osjete poticaj: „Da, duhovni je život ono što želim!“

Naš dobronamjernik

Duhovni učitelj nije samo autoritet, on je naš dobronamjernik i jedino ga zanima vidjeti da nam ide dobro. Śrīla Bhaktisiddhanta Sarasvatī Ṭhakura ponekad je potpisivao svoja pisma s „*vaš vječni dobronamjernik*“, što je Prabhupāda prihvatio i također je uvijek potpisivao svoja pisma s te tri riječi.

To je položaj duhovnog učitelja. On je neminovno dobronamjernik. To je prilično odgovoran položaj... jer je osobi koju je prihvatio za učenika vječni dobronamjernik. Ali što ako učenik postane ubojica ili počini neki drugi gnjusni zločin? Što tada učiniti? To je ono što znači biti VJEČNI dobronamjernik! Ne postoji ništa što učenik može učiniti što bi zaista moglo uskratiti ovo milosrdno raspoloženje. To je velika stvar!

Via medium

Duhovni je učitelj očitovanje Krišnine milosti. U jednom smislu, on prihvaća našu službu, ali u drugom smislu, on nije taj koji prihvaća službu, već to čini Krišna. Duhovni učitelj je posrednik. Krišna je taj koji daje milost kada je guru zadovoljan. Čak i ako guru nije osobno prisutan kako bi primijetio svaku ponudu, Krišna primjećuje sve.

Brojni sveti spisi otkrivaju da je duhovni učitelj izravni predstavnik Krišne. Također je rečeno da Krišna oslobađa učenika u obliku duhovnog učitelja. Jednom kada netko prihvati duhovnog učitelja, Krišna prihvaća njegovu službu preko duhovnog učitelja, i na taj se način on obvezuje u tom odnosu. Ne možemo jednostavno reći da to ne funkcionira. Moramo se pobrinuti da funkcionira kroz predano služenje, jer služba koju nudimo Krišni izvan tog odnosa nije jako zadovoljavajuća i nema puno moći da privuče Krišnu.

Složen odnos

Biti učenik zapravo nije lako. Biti učenikom znači da osoba poznaje standarde propisanog ponašanja i da slijedi svete spise. To znači da odnosom između gurua i učenika upravlja Krišna, a ne osjećaji koji postoje između njih dvoje. Umijeće odnosa između gurua i učenika vrlo je složeno i zahtijeva puno rada. Ne događa se automatski, tek nekom mentalnom prilagodбом razmišljanja: „Sada ću biti učenik!“ Moramo uložiti trud da bismo bili učenik! To nije jednostavna stvar! Osjetit ćemo se duhovno nadahnuti tek kada u taj odnos uložimo veliki trud. Do tada duhovni život teče dosta sporo – inspiracija nije velika i nema pravog preobražaja srca. U ovom svijetu odnosi su vođeni osjećajima između dvoje ljudi, dok je odnos između gurua i učenika vođen svetim spisima. Mora postojati odnos čvrstog prija-

teljstva, mora postojati istinski odnos uvažavanja i povjerenja, ali osim toga, tim odnosom upravljaju sveti spisi.

U *Chāndogya Upaniṣadi* opisane su tri vrste duhovnih učitelja. Neki su poput ptice koja neprestano hrani svoje mlade, bez kraja. Drugi su poput ribe koja nadgleda svoje mladunce ali ih ne pušta same – kada se pojavi opasnost, majka riba je tu. Treća vrsta duhovnog učitelja nalik je kornjači koja svoja jaja polaže u pijesak na plaži i čeka da sunce stvori toplinu. Zatim se jaja izlegnu dok ona razmišlja o njima. Dakle, odnos između gurua i učenika ima sve ove sastojke.

Promjena svjesnosti

Dikṣā je proces kojim se prenosi transcendentno znanje, i takvo znanje nije knjiško znanje. Duhovni učitelj ne prenosi samo znanje iz knjiga, on prenosi svjesnost.

Krišna se očituje u čistoj svjesnosti duhovnog učitelja, koja se preko duhovnog učitelja prenosi učeniku. To znanje postupno sazrijeva unutar učenika. Ono se daje u obliku sjemena koje zatim postepeno niče, raste i daje plod.

Uzajamni odnos

Odnos između gurua i učenika nije jednosmjernan. Nije samo duhovni učitelj taj koji beskrajno 'hrani' učenika. Duhovni učitelj se također hrani kada vidi učenike kako cvjetaju i čine mnoge divne stvari. To je ono što mu daje život. Sjetite se da je Śrīla Prabhupāda rekao da će slušanje o rezultatima dijeljenja

knjiga udahnuti život u njega. Dakle, svjedočenje napretku učenika duhovnom učitelju donosi veliku sreću.

Čvrsto prijateljstvo

Odnos između gurua i učenika nije puki odnos gospodara i sluge, jer među njima postoji i čvrsto prijateljstvo. Važno je shvatiti da je tu moj prijatelj i dobronamjernik, te da zajedno radimo na odnosu. Osoba mora djelovati u duhovnom životu u zajedništvu s duhovnim učiteljem i imati povjerenja u njega. Ponekad je Prabhupāda naslovljavao svoja pisma s „Dragi moji duhovni sinovi i kćeri...“ Dakle, u odnosu postoji i roditeljski element, gdje je duhovni učitelj poput roditelja koji ima iskustvo i vodi nas na roditeljski način.

Učenikova inicijativa

Veliki se naglasak stavlja na gurua, ali na kraju je učenik taj koji mora poduzeti inicijativu. Moramo mantrati, moramo se zaokupiti *Śrīmad-Bhāgavatamom* itd. Na nama je da prihvatimo milost i postupamo u skladu s njom. Guru može upućivati molitve i davati blagoslove, ali mi moramo djelovati. U suprotnom pokušavamo biti *kṛpā-siddha*, to jest onaj tko je dostigao savršenstvo posebnom milošću Krišne i duhovnog učitelja, bez ikakva truda. Međutim, potrebna je *sādhana-siddha* ili savršenstvo koje se postiže predanim služenjem prema pravilima i propisima.

Predani sluga

Na ovaj ili onaj način moramo postati predani sluga – onaj koji spreman biti oblikovan poput tijesta ili gline. Tijesto ima svojstvo

koje dopušta da ga se oblikuje u različite oblike, sukladno kreativnosti pojedinca. Tako i mi trebamo biti prilagodljivi u rukama vaišnavava, da nas oni oblikuju kako žele. To nije lako. Oni mogu od nas tražiti zadatke koji su teški. Ali da bi osoba stekla blagoslove, mora postati velikodušna – suprotno od *krpaṇe* (škrstice).

Ponekad kažemo: „*Da, mogao bih obaviti neku službu u nedjelju između 15.30h i 16.35h. Da, mogao bih.*“ Trebamo dati više od toga. Moramo otvorenog srca stati pred vaišnavavu i pitati: „*Kako mogu služiti?*“ On može reći bilo što! Može od nas tražiti bilo što, a mi to moramo dati. Dakle, ovo vaišnavsko dobročinstvo ide dalje od jednostavnog davanja naših posjeda. Radi se o potpunom davanju sebe.

Guru je jedan

„*Guru je jedan*“, rekao je Śrīla Prabhupāda. Princip transcendentálnih učenja utjelovljen je u različitim osobama kroz različito vrijeme. Stoga su u našem životu prisutni razni gurui – *śikṣā guru*, *dīkṣā guru* i općenito, svi vaišnave. Mi ovisimo o blagoslovima tih osoba.

Guru ima zasluge kod Krišne

Duhovni učitelj je onaj koji je drag Krišni, kao što potvrđujemo u *praṇāma mantri*: *'kṛṣṇa-preṣṭhāya bhū-tale...'* On je drag Krišni jer se žrtvovao za Krišnu. Stoga on ima zasluge kod Krišne i koristi te zasluge za nas!

Dakle, kada nas duhovni učitelj prihvati, čak i neslužbeno, ako samo kaže: „Prihvaćam te!“, onda to zaista znači da prihvaća tu osobu i

moli se Krišni za trajnu dobrobit te osobe. To nije neobavezna, plitka izjava, već ona koja dolazi iz srca.

Utemeljen do Krišninih stopala

Život nas ponekad potrese, ali naš je guru ipak tu – još uvijek je tu, radi istu stvar. On još uvijek služi Krišnu i još uvijek pjeva sveta imena. Doživljavamo mnoge turbulencije, ali on je uvijek s nama. Tako treba biti, uvijek!

To je veoma lijepo, jer ako je naš guru uvijek utemeljen do Krišninih stopala, kad god mu se okrenemo, to znači da se samim time okrećemo Krišni. Nema potrebe za nekim velikim mističnim uvidima ili otkrovenjima. Jednostavno je! On je utemeljen u služenju Krišne. Obraćamo se svom guruu, tražimo njegovo društvo i Krišna tada postaje prisutniji u našem životu. I opet smo osvježeni i nadahnuti!

Odnos koji se razvija

Ponekad, na početku odnosa s duhovnim učiteljem, ljudi vide taj odnos kao sve. Međutim, oni gledaju što mogu dobiti od te veze – pismo na dan, pokoji telefonski poziv – žele dobiti što je više moguće. Ne bi trebalo biti tako!

Moramo davati svom duhovnom učitelju.

Ono što mi dajemo ključ je odnosa. Moramo se dati svim srcem, i tada prihvaćamo sve što dođe zauzvrat. Tada smo u stanju to cijiniti. Ako smo se predali i ako služimo koliko god možemo, onda možemo imati i oči da vidimo vrijednost onoga što nam dolazi. To nam daje snagu, uvid i inteligenciju da iskoristimo milost koju dobivamo.

Samo prisustvo duhovnog učitelja ima otrežnjujući učinak – dolazimo pod utjecaj njegova raspoloženja i mislimo: „Zašto zapravo pravim problem?“ Vidimo njegovu posvećenost Krišni, kako usprkos mnogim usponima i padovima ostaje usredotočen na Krišnu. Mi se pokolebamo u svojoj odlučnosti da predano služimo i pri najmanjoj prepri. Na taj nam način odnos s duhovnim učiteljem daje snagu.

U početku odnosa možda se bojimo slobodno govoriti, ali trebamo reći duhovnom učitelju što se događa u našem duhovnom životu. I što više to radimo, on će nam moći više pomoći. Trebamo shvatiti da je on naš dobronamjernik i ne trebamo se bojati da ćemo ga razočarati.

Iako se u početku radi o tome da učenik ima vjeru u duhovnog učitelja, kasnije, kako sazrijevamo u duhovnom životu, duhovni učitelj počinje polagati svoju vjeru u nas. Počinje nam vjerovati: „O, ti se pobrini za ovo.“ Pone-

kad nam se povjeravaju vrlo teški zadaci i to je zapravo sljedeća faza odnosa u kojoj mi vlastitom snagom i inicijativom pokušavamo predstavljati svog duhovnog učitelja i ono što je njemu važno.

Kako odnos s duhovnim učiteljem sazrijeva, tako prerasta u odnos uvažavanja i prijateljstva, a kada se jako produbi, postaje odnos ispunjen ljubavlju. Tada mu zaista pokušavamo ugoditi, zanemarujući vlastiti interes. Služba koja duhovnom učitelju pričinjava najviše zadovoljstva jest dijeljenje svjesnosti Krišne drugima.

Vizija za učenike

Duhovni se učitelj veseli kada su njegovi učenici dobro. Na početku svjesnosti Krišne usredotočeni smo samo na ono što radimo, ali kako sazrijevamo, više pozornosti polažemo onome tko smo. Zato se trebamo truditi da njegujemo određene osobine koje će u velikoj mjeri poboljšati naš duhovni život.

Jaki pojedinci

Razmislim li o tome što bih htio postići, to je da postanem snažna osoba – snažan u integritetu, snažnog karaktera. Da budem netko tko živi u skladu sa svojom riječi, da budem netko tko prihvaća principe, bez obzira na to donose li dobitak ili gubitak, udobnost ili nevolje.

To je ono što bih htio biti i to je ono što bih želio prenijeti svim svojim učenicima. Volio bih da moji učenici budu ljudi koji žive vođeni principima. Da budu ljudi koji žive u skladu

sa svojom riječi bez obzira na situaciju u kojoj se nalaze, da budu ljudi koji umiju prepoznati snagu iluzorne energije, ali koji ostaju promatrači i koji neće podleći umu i osjetilima, već će reći: „Ne!“

Za ovo je potrebno biti snažno utemeljen u znanju. Znanje nije samo stvar ponavljanja poput papagaja. Potrebni su slušanje, usvajanje i razmišljanje.

Veliki dio moje svjesnosti Krišne proizlazi iz razmišljanja o stvarima. Ne samo slušanja i čitanja *Śrīmad-Bhāgavatama*, već i promišljanja: „Što ovo znači za mene? Koje su posljedice ovoga što ovdje čitam?“ Na primjer, kada čitam da smo mi vječni Krišnini sluge, onda mislim da smo Krišnini sluge što god da se dogodi! Ništa na svijetu to ne može promijeniti! Ovakvo nas razmišljanje na kraju može učiniti, što je Śrīla Prabhupāda nazvao, „nezavisno misaonima“. To mi puno znači. Tražim

ljude koji duboko promišljaju o tome što rade sa svojim životima i zašto to rade. Tražim ljude koji žive vrlo svjesno i na taj način postaju snažni u vlastitom uvjerenju i nezavisno razmišljaju.

Promatrajući Tamal Kṛṣṇu Maharaja naučio sam da je glavna dužnost duhovnog učitelja ljudima pružiti veću viziju za njih od one koju sami mogu zamisliti. Želim učenike koji imaju viziju svog života, koji znaju kamo idu i što pokušavaju postići u ovom životu, i rado ću im pomoći.

Još jedna osobina koju bih volio vidjeti kod osobe jest ljubaznost. Ljubaznost je jako važna! Mi želimo primati ljubaznost, ali biti ljubazan jako je teško. Međutim, to je nešto što vidim kao dio snažne osobnosti. To je nešto što svi trebamo pokušati njegovati. Bio bih vrlo zadovoljan kada bi moji učenici bili poznati po svojoj izuzetnoj ljubaznosti. Mislim da bi to

bila prava pobjeda, jer dobrota je ono što zaista osvaja srce, to je ono što će uistinu napraviti razliku.

To je jedna osobina koju sam zaista cijenio kod Śrīla Prabhupāde. Śrīla Prabhupāda je vrlo uzvišen, no također možete primijetiti da je vrlo ljubazno, mudro ljudsko biće. Takav želim postati.

Također je jako važno da pokušamo biti ponizni. Nije moguće razviti ljubav prema Bogu ako u našim srcima nema mira. Osoba koja je ponosna puna je vlastitih zamisli, kako ona može čuti? Ali ako je netko skroman, onda shvaća: „Da, potrebna mi je milost.“

Ponizna osoba želi slušati, a želja za slušanjem od nadređenih osoba donosi posebnu dinamiku. Kada su ljudi željni slušati, tada zreli vaišnava koji govori otvara svoje srce. Zbog pozornosti publike, u trenu će postati

vrlo entuzijastičan i otkriti da u njegovu srcu ima mnogo spoznaja za koje nije ni znao da ih ima! U odnosu između vaišnava, raspoloženje je vrlo intimno i blisko – raspoloženje dubokog prijateljstva i prihvaćanja.

Poniznost je vrлина zbog koje je osoba spremna vidjeti dobro u drugima i prepoznati da svatko može dati doprinos vrijedan poštovanja. Među vaišnavama vlada ozračje uvažavanja.

Zid lažnog ega zacementiran je ponosom – ‘ja’ i ‘moje’. Kada smo ponosni na ‘ja’ i ‘moje’, taj zid postaje sve viši, deblji i jači. Njegujući poniznost, mi smanjujemo taj zid lažnog ega i postepeno dolazimo do razine na kojoj uzimamo Krišnino utočište. Tada počinjemo pjevati iz srca i plesati u zanosu.

Na taj način probijamo zid lažnog ega i radimo otvor kroz koji možemo pogledati i zapaziti Krišnu. Malo po malo sve više proširujemo

taj otvor i sve više vidimo Krišnu, dok jednog dana od zida gotovo ne ostane ništa. Tada se Krišna ljubazno osobno očituje. Krišna će pristupiti zidu i srušiti ga! On će ga osobno razrušiti na komade.

Struna koja povezuje sve mantrе koje pjevamo struna je poniznosti. Poniznost je ključ uspjehа u duhovnom životu. Naša sudbina ovisi o pjevanju svetog imena, а to se mora činiti u duhu poniznosti, koji će nas otvoriti za blagoslove. Ponizna će osoba također prirodno izbjegavati uvrede.

Obiteljski duh

U materijalnom svijetu ljudi nose maske, imaju skrivene interese zbog kojih prikriveno iskorištavaju druge. U materijalnom svijetu nikada ne možete imati potpuno nesebičan odnos.

Ali mi imamo filozofiju koja nudi put za razvoj nesebičnih odnosa. Dakle, ako je tako, onda bi među nama trebalo biti moguće imati prave, istinske odnose zasnovane na uzajamnom davanju. Služenje vaišnava podrazumijeva davanje.

Vaišnavama treba dati sredstva i prostor da rade ono što trebaju, moramo poštivati vaišnave, i tako dalje.

Ponekad u prijateljstvu treba prići drugoj osobi i reći: „Što to radiš?“ To pomaže čak i ako to napravi stranac!

Imao sam razdoblje u životu kada mi nije išlo dobro. Upravo mi je tada neznanac prišao niotkuda i rekao: „Što to radiš sa svojim životom?“ Bio sam šokiran jer je bio stranac!

Ja sam rekao: „Ali ti me čak i ne poznaješ!”

Zanemarivši to, ponovio je: „Što to radiš sa svojim životom?“

Zaista me začudilo to što je strancu stalo! To je na mene utjecalo u tolikoj mjeri da sam napravio drastičnu promjenu. Dakle, da, moramo brinuti jedni o drugima.

Puko zajedničko prihvaćanje Krišne kao Svevišnjeg Gospodina povremeno će nas spajati – okupljat ćemo se u hramu i na festivalima – no prijateljstvo će nas odvesti puno dalje. Jer upravo u prijateljstvu, istinskom prijateljstvu, poticat ćemo jedni druge puno više nego samo kao kolege!

Često sam davao ovaj primjer kako se možemo družiti kao poznanici. Svi smo mi Krišnini *bhakte* i svi smo poznanici. Svi smo *bhakte* u

istom hramu, pjevamo Hare Krišna i plešemo u *kirtanu* kao kolege. Ali kada nema prijateljstva, to nije dovoljno.

Pravo prijateljstvo uključuje obiteljski duh. Kada vaš kolega ne radi dobro, to ometa vaš posao. Vi mu kažete: „Saberite se! Znaš, izbaciti će te odavde jednog dana ako se ne sabereš.”

To je ono što kažete kolegi, poznaniku, ali članu obitelji reći ćete: „Pa, kada ćeš se napokon sabrati? Ali ne možemo te izbaciti jer si dio obitelji.“

To je prijateljstvo i u njemu postoji povjerenje. Znamo da ćemo biti prihvaćeni. Ne moramo se pretvarati i možemo samo biti iskreniji. U prijateljstvu možemo biti ono što jesmo i bit ćemo prihvaćeni. Na taj način možemo dobiti pravu ljudsku podršku koja nam je potrebna!

Kavi-karṇapūra opisuje prijateljstvo u *Caitanya-candrodaya-nāṭaki* i ističe da prijateljstvo zahtijeva određene preduvjete.

Prvo, osoba mora primiti Gospodinovu milost da bi došla u dodir s transcendentnim znanjem, *kṛṣṇa-prasāde pāya bhakti-latā-bīja* (*Caitanya-caritāmṛta Madhya 19.151*). Morate ostati u dodiru s *bhaktama* – gdje drugdje još ima pravog prijateljstva?

Materijalističko je prijateljstvo uvijek pomiješano s nekim materijalnim ili osobnim motivom. Stoga se istinsko prijateljstvo mora zasnivati na primanju Gospodinove milosti. Kada primite Gospodinovu milost, dolazite u društvo *bhakta* i razvijate vezanost za *bhakte*, i u tom se društvu postepeno razvijate.

Kavi-karṇapūra objašnjava da je sljedeća razina promišljanje i razlučivanje. Počinite razmišljati o smislu života i na taj način

sazrijevate kao osoba i ne uzvraćate ispadima. Djelujete promišljenije i ozbiljnije. Zatim dolazite do razine bez zavisti.

Nakon što spomenuto promišljanje i razlučivanje osnažite u društvu *bhakta*, stječete smirenost – uravnoteženo stanje uma. U tom stanju možete dostići razinu na kojoj ste oslobođeni zavisti, i on kaže da tada zapravo možete biti prijatelj. Onda je prijateljstvo moguće!

Zanimljivo je da Kavi-karṇapūra predstavlja uvjete koje treba ispuniti prije nego što se istinsko prijateljstvo može razviti. Dakle, u mjeri u kojoj spomenuti uvjeti nisu ispunjeni, toliko nam nedostaje za pravo prijateljstvo.

Važna osobina koja pomaže u odnosima je *kṣamā*, opraštanje. U ovom svijetu svaka veza mora započeti s tim jer, na kraju krajeva, nitko

nije čist. Da smo svi savršeno čisti, ne bismo imali nikakvih grešaka, ali zato što ih imamo, u odnosima mora postojati duh praštanja.

Stoga možemo reći: „U redu, imaš neke nedostatke i ja ću ih jednostavno prihvatiti. Trebali bismo ih pokušati riješiti zajedno i neću te zbog njih napadati, niti osuđivati. Ako nisu veliki, nećemo ih ni spominjati. Ali ako su značajni, možda bi ih trebalo spomenuti.“

Spremnost da druge prihvatimo s njihovim nedostacima početak je istinskih odnosa, no to je vrlo teško učiniti. Može pomoći da se prisjetimo kako iza svakog *bhakte* stoji Krišna i da se On osmjehuje jer se sjeća svake službe Svog *bhakte*, čak i kada je mi zaboravimo. Zato bismo trebali pokušati gledati očima punim ljubavi, na sve *bhakte* (pa čak i na sva živa bića), umjesto da tražimo greške. Možemo se moliti za to.

Sljedeći element jest taj da moramo biti sluge. *Bhakta* je sluga. Dakle, u odnosu treba zauzeti stav sluge, a ne gospodara. Ako ste u odnosu oboje gospodari, imat ćete natjecanje za dominaciju, stalnu konkurenciju – poput povlačenja konopca. To je stav gospodara.

Bhagavad-gita navodi razne vrste strogosti: strogost tijela, strogost govora i strogost uma. Jedna od strogosti uma jest biti zadovoljan. Ovo je zanimljivo. Kako zadovoljstvo može biti strogost?

To znači, kada je sve ispravno, kada je sve uređeno kako treba i kada su stvari povoljne u duhovnom životu, potrebno je spriječiti um da još uvijek traži grešku. Osoba samo mora biti zadovoljna! To je strogost uma – biti zadovoljan. Śrīla Prabhupāda je osnovao pokret Hare Krišna i to znači da je sve u redu, sve je kako treba. Na nama je samo da budemo zadovoljni dok smo dio toga.

U djelu *Caitanya-candrodaya-nāṭaka*, u zabavi neposredno nakon što je Gospodin Caitanya uzeo *sannyāsu*, Nityānanda šalje poruku Advaiti Ācāryi da će uskoro urediti Gospodinov dolazak u njegovu (Advaita Ācāryinu) kuću. Advaita Ācārya počinje plesati i uzvikivati: „Nityānanda, Nityānanda! Kakav prijatelj! On me osvojio!“ I stalno ponavlja: „Kakav prijatelj! On me osvojio!“

Ovdje nalazimo vrlo duboku lekciju – prijateljstvo se temelji na osvajanju srca. Zapravo, svi se odnosi zasnivaju na osvajanju srca.

Vidimo da je u našoj tradiciji *parakīya-rasa* najuzvišenija. Ne bračni odnos, već izvanbračni odnos ljubavnika – zabranjen odnos. To je odnos između Rādhe i Krišne – ukradeni trenuci! Njihov se odnos ne temelji na dužnosti, već je to odnos međusobnog osvajanja, koje se odvija uvijek iznova i iznova.

U *parakīya-rasi*, Rādhārāṇī mora svaki put pobijediti Krišnu, a ponekad i On mora pobijediti Nju! To je priroda pravih odnosa, ne uzimati ničiju naklonost zdravo za gotovo, čak ni na trenutak.

Postavimo Krišnu na prvo mjesto

Ako možemo imati Krišnu u prvom planu, u svakoj situaciji – prvo Krišnu, a zatim sve – onda imamo Vṛndāvanu. Ovo je duh svjesnosti Krišne.

Postoji još jedna razina svjesnosti Krišne, gdje je Krišna pozadina. To je lijepa pozadina i ne bismo htjeli nijednu drugu pozadinu u životu, ali ona je ipak pozadina! U našim zabavama... u aktivnostima koje su nam na umu... u onome što se događa u našim životima... u onome kroz što želimo prolaziti... svemu što se

nikada nije dogodilo... i svemu onome što se dogodilo, a da nikada nismo tražili ... Krišna je uvijek tu.

To je lijep, povoljan, blagoslovljen život jer Krišna je uvijek tu. Ali koliko bi bilo bolje da je Krišna uvijek na prvom mjestu. Takav bi život istopio granicu između duha i materije. Hoda-li bismo duhovnim svijetom, a noge nam ne bi dodirivale tlo!

Sve u životu trebamo vidjeti povezano sa Svevišnjim. Shvaćamo: „Nisam ja stvorio ovaj svijet. Ja sam se pojavio na ovom svijetu. On je već postojao. Ustvari, stvorio ga je Svevišnji Gospodin i on je Njegov. Trebam ga koristiti u Njegovu svrhu, a ne u svoju svrhu.” Tada postajemo agenti, mediji; postajemo puni energije, naelektrizirani, mistificirani; postajemo ispunjeni duhovnom energijom – duhovno osnaženi. To je svrha ljudskog postojanja.

Bhakte koji uvijek stavljaju Krišnu na prvo mjesto svakim korakom koračaju duhovnim svijetom, dodirujući *cintāmaṇi-dhāmu* – dodirujući ovo transcendentalno kamenje u zemlji drveća koja ispunjavaju želje i zemlji Kāmadeve i krava *surabhi* koje daju oceane mlijeka.

Bhakta također razvija osobine poput Krišninih i postaje sve više poput sveca, iz dana u dan, iz trenutka u trenutak. To ne podrazumijeva samo posvećene molitve, već i prizemnost u svim nastojanjima, u svemu što radimo. Svaka razmjena s drugima treba biti sveti prostor, svako postupanje prema drugima treba biti posvećeno. To je naš život! Dakle, mora se preobraziti, u svakom pogledu.

Otpor prema predaji proizlazi iz održavanja materijalnih vezanosti, čak i nakon što smo dobili mnogo uputa o ovoj temi. To je ono što nas sputava! Ali kako da nadiđemo ovu prepreku? To činimo tako što smo hrabri u svjesnosti

Krišne, tako što smo hrabri da bismo za Krišnu. Ne možemo biti tek obični *bhakte* i samo pustiti da naš duhovni život ide stihijski. Ne, moramo biti hrabri da učinimo nešto posebno za Krišnu. To je potrebno! Pokušajmo biti iznimka. Ne budimo prosječni i sa stavom: „Pa, svi to rade ovako, ne možete očekivati ništa više od mene.“

Učinimo nešto hrabro za Krišnu i Prabhupādu, i tada ćemo savladati postojeće prepreke. U svetim spisima vidimo da su oni koji su u tome uspjeli uložili posebne napore. Zato pokušajmo učiniti nešto izuzetno na svoj način, prema vlastitom nadahnuću. To je između nas i Krišne.

Vidimo u zabavama opisanima u *Bhāgavatamu* da su oni koji su učinili nešto posebno dobili posebnu milost. Milost je ta pomoću koje ćemo se pročistiti. Ne možemo se pročistiti sami. Moramo privući milost – potrebna

nam je milost *bhakta*, *sādhua*, pravih sveta-
ca, i potrebna nam je Krišnina milost. Svi mi
možemo podjednako privući Krišninu milost
posebnim naporom. Ovo je jedini način. Budi-
te hrabri i vjerujte Krišni.

Nemojte misliti da su oni koji su bili s Prab-
hupādom dobili posebnu milost jer ih je Śrīla
Prabhupāda, svojim osobnim prisustvom, toli-
ko nadahnuo da su mogli letjeti! Nije bilo tako.
Morali su se boriti. Mnogi od intimnih Prab-
hupādinih sljedbenika ulagali su veliki napor.
Taj je napor potreban svakom pojedincu – to
je ta sićušna neovisnost koju možemo nudi-
ti Krišni, ne jednom već neprekidno. Dakle,
želim da uložite taj napor. Da ga prigrlite.
Napor za čistoću, tko kaže da je lako? Napor da
učinimo nešto za Prabhupādu. Tko kaže da je
to lako? Nije, ali želim da uložite taj napor, kao
što ja to pokušavam.

I što god da naiđe, izborite se s tim! Prije ili kasnije doći ćemo u situaciju u kojoj se jednostavno osjećamo savladano i mislimo: „Što mi je sad činiti? Ovo je izvan moje moći.” Odgovor je, izboriti se na ovaj ili onaj način. Neka nas vodi ovo načelo – treba se uhvatiti u koštac sa svime i shvatiti da je Krišna htio da tako bude. Krišna nas je stavio u ovu situaciju i On zna razlog za to, zato ne možemo misliti: „O, zašto mi se ovo događa?”

U prilikama kada nismo u stanju nadići naše slabosti u slijeđenju duhovnih standarda, problem nije osobna slabost, problem je što ne stavljamo željezo u vatru. Zato ne djeluje kao vatra. Problem je što ne uzimamo utočište. Mogli biste reći: „Ne uzimam utočište zato što mi moj posao to ne dozvoljava.“ Onda promijenite posao, promijenite svoj život ako je to ono što je potrebno. Uzmite utočište i predajte se toliko da Krišna i Njegovi interesi budu u središtu vaše pozornosti.

Posvećenost predanom služenju

Jedno je predano služiti, a drugo je biti zaokupljen predanim služenjem. Mnogi ljudi pronalaze neki ukus, neko zadovoljstvo u filozofiji i načelima moralnog ponašanja, ali nije tako lako duboko zaokupiti um.

Prije ili kasnije potrebno je pronaći istinsku sreću u svjesnosti Krišne. Možda neće biti dovoljno ono što nudi moral i sigurno društvo. Možda neće biti dovoljan samo ukus za *kirtan*. Krišna nam zaista mora postati sve. Moramo duboko zaokupiti um Krišnom. Zaokupiti um Krišnom znači da vam je Krišna sve. Ne može biti da nam se svjesnost Krišne 'svida', uz mnoge druge stvari.

Možemo svjesnost Krišne smatrati dobrom i inspirativnom, ali možda nismo potpuno uvjereni. Nije nas osvojila do te razine da nam je

Krišna sve. Zašto je tome tako? To je zato što nam služba nije sve. Sve dok još uvijek imamo sebične želje, i dok i dalje želimo ispuniti mnoge osobne ambicije, svjesnost Krišne tek će nas djelomično osvojiti.

Stoga se postavlja pitanje: „Koju službu radimo?“ U početku je prirodno da nas više zanima osobna dobit – kakav ukus dobivam... kakvu inspiraciju dobivam?

Ali služba je prekretnica.

Kad god nam se ponudi služba, trebamo je prihvatiti. Trebamo uložiti poseban napor da je što više unaprijedimo, svim srcem i predanim trudom. Ovo je trenutak u kojem će se razviti privrženost.

Ako netko samo mehanički vrši propisanu dužnost, onda služba može ostati suha. Dakle, ova želja da služimo s entuzijazmom i poseb-

nim naporom ono je što će pozitivno utjecati na naš život. Tu se razvija vezanost za Krišnu i za tu službu, gdje osoba počne osjećati: „Ovo je moja služba. Moja je!”

Mnogi od vas vrlo su sposobni, iznimno nadareni i vješti. Zato vas molim da date doprinos ovom pokretu. Budite više nego samo *bhakte*, budite dobri *bhakte*, što je naravno prva stvar koju bismo htjeli. Da, slijedite četiri regulativna načela i mantrate šesnaest krugova. Ali možemo učiniti i više od toga. Možemo doprinijeti tome da se ovaj pokret istakne u svijetu, koristeći posebne darove koje nam je Krišna dao. To znači da svatko na svijetu dobiva priliku da se poveže s Krišnom. Dakle, dobivene darove moramo pretočiti u mnoge oblike i forme kako bismo privukli ljude ovim nevjerojatnim pokretom. Ne mogu vam reći kakav bi trebao biti vaš doprinos. Sve što mogu reći je neka to bude doprinos povezan s darovima koje vam je Krišna dao.

Kako je divna ova svjesnost Krišne. Potpuno je nesebična. Ona nam pokazuje da je najveća sreća u davanju, u potpunom davanju sebe za sreću drugih. Ali to se ne može raditi umjetno. Ne možemo to učiniti prerano, zanemarujući vlastite potrebe i samo se dajući drugima, bez brige o sebi. To bi nas dovelo do živčanog ili nekog drugog sloma. No kada to dolazi prirodno, iz ljubavi, onda možemo samo davati. Prabhupāda je bio oličenje takvog davanja. Nikad se nije umorio. Svaki je dan bio ushićen, čak i kada je bio težak posao u pitanju, pa čak i kada je bio umoran ili bolestan. Kada bi se ukazala prilika, on bi propovijedao, unatoč svim preprekama.

Čisti *bhakte* život posvećuju služenju. Možda ih u početku nećemo prepoznati, ali kasnije se ističu vrlo jasno i svi to vide. One izuzetne

osobe koje daju svoje živote, koje vjerno nešto započinju, koje to vjerno nastavljaju i onda vjerno idu do kraja – te osobe postaju slavne!

Pravo značenje ljubavi jest djelovati u potpunosti za zadovoljstvo Krišne i svih živih bića – potpuno se posvetiti Krišninoj dobrobiti i dobrobiti svih živih bića u Krišninoj kreaciji. Ljubav je duboko suosjećajna, ljubav se vrlo ozbiljno brine o svim ljudima na svijetu koji pate i želi ublažiti tu patnju. Ljubav nema ograničenja i nema granica. Vidimo kako Prabhupāda i naši duhovni učitelji u *parampari* utjelovljuju ovu ljubav i dijele je sa svima nama u ovom velikom daru, u odnosu između gurua i učenika.

Posebna zamolba

Kada se nalazimo u prisustvu duhovnog učitelja, trebamo biti svjesni dva aspekta. Jedan je ono što nudimo duhovnom učitelju, a drugi je ono što primamo od duhovnog učitelja. Uglavnom primamo, ali nakon odlaska duhovnog učitelja, suština našeg odnosa jest ono što nudimo duhovnom učitelju. Na taj se način ponovno snažno povezujemo i možemo osjetiti kako ta povezanost oživljava.

Pozivam vas da nastavite ovu misiju širenja svjesnosti Krišne. Pomozite mi u ovom pokretu stvarajući prostor za pojedince – prostor koji će im pomoći da budu ljudi i izraze svoju ljudsku prirodu, i da ostanu odani duhovnim načelima. Pomozite mi, bilo da sam ovdje ili ne. Ako to učinite, ja ću biti prisutan.

Vratimo se Bogu u ovom životu. To je ideja. Vi koji ste jaki po prirodi, nosite druge. Za one koji su po prirodi slabi, uzmite utočište u drugima. Nekako si pomozite zajednički. Nitko nije jak cijelo vrijeme, ali neki su jači po prirodi i trebaju voditi, a drugi slijediti. Dakle, što god bilo, svi preuzimamo svoje uloge. Moj mi je duhovni učitelj dao ovu ulogu duhovnog vodstva i ja je pokušavam prihvatiti, učiniti je svojim životom. Svi imate svoju ulogu. Molim vas da shvatite koje se nevjerojatne dragocjene prilike pružaju kroz ovo učeničko naslijeđe. Hajde da učinimo to do kraja. Ne dopustimo da nas ometaju nebitne sitnice ovog svijeta.

O autoru

Kadamba Kanana Swami (1953. – 2023.) bio je duhovni učitelj, vođa i inicirajući guru u Međunarodnom društvu za svjesnost Krišne (ISKCON-u).

U mladosti je kao tragalac za istinom iz svog doma u Amsterdamu otputovao u Indiju. Kasnih 1970 - ih susreo se s učenjima ISKCON-a, te je život posvetio putu *bhakti yoge*. Mnogo je godina boravio u svetoj zemlji Vṛndāvani i bio predsjednik ISKCON-ovog hrama.

Godine 1997. prihvatio je odvojeni red života i počeo intezivno putovati diljem svijeta, pritom dijeleći mudrost *Bhagavad-gīte* i učenja *vaišnavskih* svetaca. Napisao je nekoliko knjiga o duhovnosti i bio je poznat po svom živom i privlačnom stilu predavanja, povezu-

jući se vrlo osobno s ljudima svih pozadina. Bio je i uspješan glazbenik, snimivši nekoliko albuma hvaljenih zbog njihove duboke devocije i temperamentnih melodija.

Tijekom godina, Kadamba Kanana Swami na svojim je mnogobrojnim putovanjima nadahnjivao i vodio tisuće ljudi diljem svijeta. Međutim, u mislima je uvijek bio s Vṛndāvanom. U toj je Krišninoj zemlji pronašao dublji smisao života.

Za više informacija o Kadamba Kanana Swamiju posjetite službenu web stranicu kadambafoundation.com. Njegova glazba se može pronaći na Spotifyju, Apple Musicu i drugim streaming platformama. Video arhiva dostupna je na našem službenom youtube kanalu. I posljednje, ali svakako ne manje važno, pridružite se našem Instagram kanalu “Kadamba Kanana Swami” za inspirativne citate i fotografije.

